V.b.b.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom „Koroški Slovenec“, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I. Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Pol. in gosp. društvo Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/I.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. Stane četrtletno: K 10.000. Za Jugoslavijo četrtletno 25. Din. Posamezna številka 1000 kron

Leto IV. Dunaj, 4. junija 1924. Št. 23.

Kmetijske skrbi.

Od 21. do 24. majnika je bilo na Dunaju zborovanje zastopnikov avstrijskega kmetijstva. K takim sestankom bi se spodobilo, da bi tudi koroški Slovenci pošiljali redno svojega zastopnika. Kot uvod h gospodarskim razpravam, o katerih se je tam govorilo, je pisal odlični strokovnjak v gospodarskih vprašanjih, poslanec Strerovic, velepomemben članek. V tem razpravlja o potrebi neke carine na kmečke pridelke.

Carine se seve branijo zastopniki mestnih delavcev, ki povsod zastopajo izključno le to, kar delavcu ugaja in se nikjer ne ozirajo na potrebe drugih stanov, tudi kmečkih ne. Kmetje pravijo, da je treba s carino varovati kmeta in delavca, industrijo in poljedelstvo, če se pa ne mara carine za žito in meso, potem kmet odklanja tudi carino na tovarniško blago, ki ga on kupuje. Ni mogoče, da se pusti mestom kupovati poceni v inozemstvu, kmet pa bi svoje potrebščine plačeval 30% dražje doma, nego jih lahko dobi iz tujine.

Strerovic stvar zelo dobro pojasnjuje: od leta 1880. do l. 1900. je kmetijstvo v Avstriji naprej propadalo pod pritiskom tuje konkurence; žitne cene in cene mesa so bile tako nizke, da se ni več splačalo obdelovati polja. L. 1906. se je uvedla carina na žito in meso. Tedaj je začelo poljedelstvo tudi pri nas napredovati. Med vojno se je pobiranje carine ustavilo in tako je ostalo. Med vojno si je kmet nekoliko pomagal, a tisti zaslužek mu je že davno vzelo propadanje valute. Zdaj se začinja na kmetih huda kriza. Kmet trdo dela, a napredovati ne more, ker ni denarja za potrebna umetna gnojila in melioracije. Gorje, če gospodar umre, in naslednik naj izplača sodediče!

Mestni ljudje vidijo le polne voze, ki peljejo ob žetvi s polja, a kmečkega dela ne poznajo, vročine ne in mraza ne. Tudi ne pomislijo, da polje le enkrat v letu rodi. Delavec v tovarni prerad pozabi, da kmečki žulji niso manj častivredni, kot žulji na njegovih rokah.

Kmet le zahteva, da se mu delo splača, da se mu omogoči gospodariti brez izgube, delavec pa pravi: svojega kruha ne bom dražje plačeval kmetu na ljubo; hočem svojo moko po ceni, kakor je v Jugoslaviji ali Romuniji. Ako domači kmet ne zna tako poceni delati, naj pa delo pusti. A tisti delavec govori vse drugače, ko se gre za izdelke tovarne. Ker mi dosti dražje izdelujemo kakor druge države, Angležka ali Nemčija, zahteva delavec carino, da zamorejo tovarne delati in da on zaslužka ne izgubi. Delavec naj pomisli tole: ako bi naši kmeti nehali pridelavati žito, kje bi vzeli denar, da bi še tisto množino, ki se zdaj doma pridobiva, kupili v inozemstvu? Pristaviti je še treba, česar Strerovic ne omeni, da je domače kmečko ljudstvo edini sigurni in redni kupec za pridelke tovarn. Če kmetje ne bodo več mogli kupovati obleke, čevljev, orodja, potem bodo pač morali tudi delavci s „trebuhom za kruhom“, naj bo ta še tako poceni.

Cene na trgu in pri kmetu.

Ko se govori o carini, je treba pogledati cene pri kmetu in v mestu. Pred vojno se je plačevalo za pšenico kmetu 20 vin. za kilo: Iz kilograma moke se je pa peklo 30 žemelj, torej izkupilo 60 vinarjev. S kilogramom moke pa vsi drugi, ki jim je prišla pšenica v roke, niso imeli toliko dela kakor kmet.

Razmerje med cenami pri nas in v Romuniji je danes takšno: pšenica 30 — 17, rž 25 — 12, govedina 13 — 7, svinje 26 — 12.

Nekaj te razlike pride seve na voznino in je opravičena, preveč pa že stanejo prekupci, in potem pobira Romunija izvozno carino, ki znaša pri pšenici 890, rži 380, koruzi 825, pšenični moki 1080 K za kilo. Za vsako govedo vzame Romunija dva milijona kron izvoznine! Tako mi vzdržujemo stroške romunske države. Romunija je z izvozom na nas navezana, Jugoslavija, Ogrska, Rusija ne potrebujejo živil; Nemčija jih dobiva ceneje iz Amerike, ker je ob morju. Zato ni dvojbe, ako Avstrija položi na romunsko govedo tistih 2 milijona kron, se meso raditega pri nas ne bo nič podražilo, marveč Romunija bo morala svojo izvoznino popustiti in si svoje potrebe plačevati sama. Sploh pa je najpotrebnejše, da se dvigne naša lastna produkcija, potem ne bomo več tako od drugih odvisni, in tujec bo lepo prosil, da mu blago odkupimo, ko nam zdaj diktira cene.

Ko se delavci tako vnemajo proti carini, treba jim povedati, da jim kruh podražujejo drugi ljudi, ne kmet. L. 1914. je bil kruh 62%. dražji kakor rž, zdaj je dražji 93%. Od teh 31% kmet nima nič, dobivajo jih drugi ljudje, ki so tudi pred vojno že boljše shajali kakor kmet. L. 1923. je padel indeks pri pšenici od 15 na 13, pri moki od 14 na 13,8, kruh pa se je podražil od 15,7 na 16,2. Delavci torej naj verjamejo, da jim padajoča cena žita še nikakor ne daje cenejšega kruha! Opozarjati je treba tudi na dejstvo, da mestni ljudje ne marajo več cenejšega črnega kruha, vse hoče le dražje belo pecivo, ne marajo domače manj bele pšenične moke, vse hoče le najfinejšo tuje blago; to je razkošje, luksus, ki se naj plača! Močno se uvaža fino maslo (Teebutter), uvažajo se fine, drage vrste sira, uvažajo se slaščice, šokolada, to je luksus!

V teh razmerah se po pravici zahteva, da

PODLISTEK

V tovarni.

(Konec.)

Stopivši nenadoma v drugi oddelek tovarne, sem opazil, kako je mlada delavka hitro priskočila k oknu in si popravljala lasje. Majhen glavnik je izvlekla iz predpasnika, a tudi druge so začele skrivaje si čistiti zakajeno obleko in predpasnike. Ženske so pač povsod jednake! Če je kdo izmed nas katero ogovoril, se je tam zbrala hitro majhna gruča in radovedno so vpraševale, kaj je povedal. Pristopim k oni, ki si je baš popravila frizuro ter jo vprašam, kako se ji delo dopade. No, pravi, težko in naporno ni, ali nam vsem je jako dolgčas, me ženske se same ne znamo kratkočasiti. Ostanite malo pri nas ter nam povejte kaj novega. Znano je, da je človek sam, ko si je s svojim umom ustvaril vsemogoče stroje, da si olajša delo, napravil sebe samo za kos mašine, ki mehanično regulira in vodi stroj, a duh se zatopi. Nikjer ne stopi to tako močno v ospredje, kot v delavnici, kjer mora človek dan na dan opravljati vedno isti posel, mesce in leta. S tega vidika je kmetsko delo radi raznoličnosti gotovo bolj zdravo in ne topi razuma.

V tem prostoru se vrši krtačenje volne. Ali, stare mamice, to si ne smete predstavljati oni leseni stol, na katerem ste v dolgih zimskih večerih veselo gonile krtače gor in dol, zraven molile ali zabavljale črez pogubljeno mladino, dokler se ni napravil majhen „nudel“, ampak to so komplicirani stroji s takisto kratkimi zakrivljenimi zobčki, ki se neprestano vrtijo ob nepremičnem zobičastem delu, skozi katerega se volna v neprestanem traku vleče, a se naposled navija okoli vretena, ki se od časa do časa odstrani. Krtačenje se izvrši 2—3krat, ker morajo vsi majhni delci volne odpasti, da se napravi čim lepša in gladkejša nit. Nit, kakoršno dela spretna predica na svojem kolovratu, poslužujoč se svojih prstov za vrtenje, napravi mašina, a ne naenkrat, ampak po dolgem potovanju skozi različne dele, ki se sučejo tako brzo in mnogostransko, da komaj slediš. Nit se navija tudi tu na cevke (špule), po več tisoč naenkrat, ki se zamenjavajo s praznimi. Delavka snaži s ploščatim čopičem pojedine dele stroja, izmenjava špule in maže vretena. Vse drugo opravi stroj. Pod stropom pa se križajo različni jermeni, ki ženejo stroje, a raz stene štrli nasproti strog opomin: Brisati mašine, ki so v toku, strogo prepovedano!

Posamezna nit je za uporabo preslaba in se radi tega združita dve ali tudi več niti, kar imenujemo cvirnanje. Da se nit ne privija ali skrivlja, se prinese cela špula v kamrico, kjer se s paro razgreje in na ta način postane „mrtva“. Barvanje se izvrši v posebnem prostoru v ogromnih kotlih in sicer se zavežejo cele špule v žakelj, ki se pomoči v pripravljeno barvo. Na to se vrši spet cvirnanje.

V podstrešju, kamor nas pripelje sedaj inžener, se špule razvijo v štrene z dolgimi stroji, katerim so stregle same stare, sivolase ženske. Iz tega prostora smo molče in tiho odšli. Štrene se prenesejo v klet, ker se mora volna spočiti in se ne sme naenkrat izdelati do sukna. Predno pride volnena nit na tkalni stol, se še nasiči do 75% z vodeno paro v posebnem prostoru, da zgubi na elektriciteti in postane gladka. —

Najzanimivejši del so tkalni stroji, imenovani „Jacquard“, ki so v načelu izdelani kot leseni tkalni stol, na katerem tkalec tka svojo sukno. Na tem stroju se vse giblje na različne strani in vsak kolotek (rotacija) ima svoj namen. Človek se čudi svojemu ženiju. Vzporedno je napeto nebroj raznobarvnih niti, a počez streljajo v majhnih ladjicah druge, ki vstvarjajo tkanino. Posebni del mašine pritisne močno nit na nit in tako narašča neprestano brez vsakega truda od človeške strani ono, kar človek oblači. Ker se je inžener oprostil za nekaj časa, smo imeli dovolj časa, si stroj natančneje ogledati. Približavši se mlademu dekletu v odrezanih koderčkih, sem jo naprosil, da mi razkaže pojedine dele stroja, kar je vzradoščena storila, in ker dela stroj precejšnji šum, je nagnila glavo tako blizu moje, da so mi razkaštrani lasje božali lice... Od daleč so se smehljale druge in hihitale. Tkanina se navija okoli vretena, a tudi sedaj še ni sposobna za prodajo, ampak se mora še pripraviti, prati v posebnih pralnih strojih, sušiti na razgretih ceveh, ki vlečejo sukno obenem na široko. Tkanina se še napoji

naj država podpira in pospešuje z vso mogočo silo domače poljedelstvo! Naša mala državica ne more trajno toliko uvažati kakor se uvaža zdaj. V takih stvareh je treba govoriti stvarno, treba je poznati razmere. Skrbeti je treba za delavca, varovati pa je treba tudi kmeta! Žal da kratkovidni zastopniki delavstva često ne vidijo nič drugega kot svoje ljudi, za te govorijo in skrbijo in tem bi iz države izdrli vse mogoče na stroške drugih seve. Da bo nekaj časa kruh cenejši, so pripravljeni žrtvovati domačega kmeta! podobni so zanikernemu gospodarju, ki poseka črešnjo, da lažja obere njen sad, a ne misli, da letošnjemu letu sledi še več drugih.

(Konec sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Atentat na zveznega kanclerja dr. Seipelna. V nedeljo se je pripetil nezaslišan in obsojevanja vreden čin. Po svojih voditeljih, ki slikajo zveznega kanclerja v besedi in tisku kot največjega sovražnika delavstva, kot povzročitelja bede širokih delavskih mas, ki se mora zato odstraniti, nahujskan in napačno pojmujoč smisel teh hujskarij, je oddal delavec Jaworek iz Pottensteina na dr. Seipelna na Južnem kolodvoru na Dunaju dva strela iz samokresa. Dr. Seipelna je zadela kroglja v pljuča, kjer je obtičala. Njegovo stanje je sicer opasno, a ne smrtno nevarno ter obstoja upanje, da zopet okreva. Po napadu je bil odpeljan takoj v bolnico. Napadalec Jaworek je obrnil končno samokres proti sebi in se nevarno ranil. Tudi on je bil prepeljan v bolnico. Atentat na dr. Seipelna ima za našo državo lahko težke posledice, ker se je izvršil ravno pred zasedanjem Društva narodov v Ženevi, na katerem bodo padle za našo državo važne odločitve, ki jo je mislil zastopati sam. Poleg tega se rešujejo važna notranje-politična vprašanja: normalni proračun, razdelitev davkov, mezdno vprašanje, carinski zakon itd. Lahko rečemo, da ne bi bilo več Avstrije, ako bi ne bil dr. Seipel. Inozemstvo napad ostro obsoja.

Uradniške plače. Končno je sporočila vlada uradnikom in javnosti, kako visoke plače jim je voljna dati. Po vladnem predlogu bodo dobivali uradniki XI. činovnega razreda mesečno 1,670.000 K, IX. činovnega razreda 2,617.000, IV. razreda 11,641.000 K itd. V XI. činovni razred pridejo vsi uradniki s srednješolsko izobrazbo ob vstopu v službo, tedaj prva leta službe. Pripominjamo, da je to samo temeljna plača brez doklad za ženo, otroke itd. Ne more se trditi, da bi te plače ne bile dosti lepe. Ali uradniki kljub temu še niso zadovoljni, predlog so odklonili in hočejo še več. To so pijavke na telesu davkoplačevalca. Večina obrtnikov ne zasluži na mesec toliko, a mora rediti mnogoštevilno družino, za kar dobe uradniki še posebne doklade.

Avstrija. Dr. Beneš se je mudil na poti iz Italije na Dunaju in se pogovarjal z dr. Seiplom. Ker bo predsedoval zasedanju Društva narodov, se je pustil informirati o željah in načrtih naše vlade in obenem dal pojasnila o ital.-češkosl. prijateljski pogodbi, ki jo je podpisal v Rimu. Sestanek je razjasnil mnogo zapletenih točk. — Važen dogodek je tudi bivanje gosp. Janssena na Dunaju, ki je pred leti izdelal načrt za našo sanacijo in določil, da izdatki ne smejo presegati 350 milijonov zlatih kron. Sedaj proučava stanje sanacije, da bo na zasedanju lažje zastopal naše interese. Dr. Beneš ga bo seve podpiral.

Jugoslavija. Narodna skupščina je na svoji seji dne 27. maja overovila vse mandate Radičeve stranke proti enemu glasu. Radičevci so takoj nato prisegli. Po prisegi je bil prečitan kraljevi ukaz, da se odgodi skupščina do 20. oktobra. Seja je bila zelo živahna. Kmalu nato je izdal opozicijonalni blok proglas na narod proti odgoditvi skupščine, ki jo imenuje državni udar, in zahteva izredno sklicanje, ker je na vladi manjšina, tedaj diktatura. Predno se je odpeljal kralj na Bled, je sprejel v avdijenci še dr. Korošca, Davidoviča in Spaho. — Dočim so trgovska pogajanja z Italijo zastala, potekajo ona z Madžarsko povoljno. — Ob priliki odkritja prapora „Orjune" v Trbovljah v nedeljo, je prišlo med orjunaši in komunisti do krvavih spopadov: 3 nacijonalisti, 3 komunisti in ena ženska so mrtvi, približno 20 je ranjenih.

Nemčija. Dolgotrajna pogajanja za stvoritev meščanskega bloka so se na zahtevah nacijonalcev razbila. Zato je bil po demisiji poverjen s sestavo nove vlade dosedanji ministrski predsednik dr. Marks. Ne bi bilo na mestu, ako bi dobili nacijonalci preveliko moč v vladi sedaj, ko prihajajo s Francoske od bodočih državnikov pomirjevalne izjave. — Spor z Rusijo še vedno ni rešen. Ker Nemčija ni sprejela ruske pogoje, je sovjetska vlada prekinila vse gospodarske stike. — Prošnjo nemške vlade za odpravo vojaške kontrole je veleposlaniška konferenca odklonila.

Meščanska vojna v Albaniji. Albanci niso navajeni reševati večje spore pri zeleni mizi, temveč se poslužijo vedno le orožja. Najprej so se prepirali za glavno mesto Albanije za Tirano ali Skader v skupščini, sedaj pa so posegli kar po orožju. Večina vojaštva je na strani nacijonalistov in maršira na čelu tolp z velikim navdušenjem proti Tirani. Vse prijema za orožje, moški kakor ženske in se priključuje pohodu. Skader se je spremenil v pravcato trdnjavo in so se odigrali že krvavi boji, kjer so bile poražene vladne čete. Vlada je odstopila —

Italijanska zbornica je postala pravi teater. Znano je, da so delali fašisti pri volitvah z velikim nasiljem in ko je v skupščini pri overovljenju fašistovskih mandatov opozicija ugovarjala in naštevala nasilstva, je prišlo do hudih pretepov. Italijani so zelo vročekrvni in se ni čuditi, ako začnejo padati pesti, ko bi se imeli gibati jeziki. Pravzaprav to ni nobena narodna skupščina, ampak Mussolini sam. On je diktator: kakor on gode, tako se pleše, kakor on hoče, tako se glasuje. — Fašisti so začeli z novimi nasilstvi. — Italijanski kralj in kraljica se mudita na Angleškem. Na Francoskem kakor na Angleškem sta bila svečano sprejeta.

Francoska. Francoski frank je začel zopet stalno padati. Mogoče je to v zvezi s preobratom v notranji in zunanji politiki. — Poincaré je podal pred sestankom zbornice ostavko celokupne vlade. Kdo bo poverjen s sestavo nove vlade, je danes še negotovo, ker še ni povsem jasno stališče socijalistov, ki so hoteli prvotno vstopiti v vlado, a jo bodo sedaj menda samo podpirali. Odločno zahteva levica odstop predsednika republike, ki pa noče odstopiti prej, predno mu skupščina ne odreče zaupnico, ki jo je od nje sprejel. — Še ta mesec se vrši sestanek državnikov velike antante. — Poincaré se bo posvetil zopet časnikarstvu.

Nemirna Sibirija. Kopenhaški listi poročajo, da je sovjetska vlada v hudih skrbeh zaradi neprestanih nemirov in pobun v Sibiriji. Izredno ostri vladni ukrepi so samo poslabšali položaj. Če smemo verjeti tem vestem, je sovjetska vlada odredila ustreliti 1500 opolčencev, 5000 so jih aretirali, 1000 pa jih je pobegnilo na Kitajsko.

DOMAČE NOVICE

Sodalitas ss. C. ima kvaterni četrtek svoj redni sestanek v Celovcu. Poročal bo med drugim o evh. shodu č. g. Sekol.

Radiše. (Volitev župana.) Občinski volilni zakon je bil povzet gotovo po vzorcu „čebelskega kraljestva". „Provc" gre, če je v redu, koncem aprila, „drugič" potem v osmih dneh, „tretjin" pa tri dni navrh. Pri drugiču in tretjinu se prikažejo tudi že troti (namestniki). Če se vsi trije izjalovijo, pa začnejo „muhe" delo spet od kraja in „provc" gre navadno šele, ko začne ajda cveteti. Pa šalo v stran. Dne 26. aprila so bili poklicani naši odborniki k volitvi novega župana, a ker sta dva odšla par minut zamudila, se je seja zaklučila (saj vemo zakaj) in ni bilo volitve. Tretjega maja so bili klicani drugič. Nadzoroval je volitve okraj. glavar g. Wolfsegger. Ker pa naši niso oddali glasove za sedanjega župana, ampak za drugega kandidata Landbunda, je prišlo do žreba. Tega so se pa župan in njegovi štirje pristaši tako prestrašili, da so jo kar popihali iz pisarne. Naši so zahtevali, naj se izvrši žreb. G. okr. glavar se je pa izrazil, da jih ne more z orožniki siliti k žrebu, pač pa zapadejo denarni kazni. Desetega maja so bili poklicani tretjič. G. okr. glavar je bil bolan. Poslal je pismo, naj se volitev vrši brez njega ali pa preloži na prihodnji teden. Šli so spet vsi domov, ker so župan in njegovi pristaši rekli, da brez njega ne volijo. Sedemnajstega maja zopet k volitvi. Nadzoroval je volitev g. okr. komisar Deu. Zopet je prišlo do žreba in stranka županova se je v naglici zopet odstranila. Dne 20. so bili klicani petič. Ker je prišlo zopet do enakega razmerja glasov, je stranka starega župana odložila brez vzroka svoje mandate in zahtevala nove volitve. Isto so storili tudi njih namestniki. G. okr. komisar se je izrazil, rekoč: Ker to zahteva najmočnejša stranka, mora on vzeti na znanje. Tako se je končala prva „tragedija" naše županove volitve, ki za merodajne osebe ni posebno častna. Pri ponovnih volitvah pa bodimo vsi volilci na svojem mestu!

Celovec. (Nova kapela v Marijanišču.) V nedeljo dne 11. majnika je naš presvitli knezoškof blagoslovil novo kapelo v Marijanišču. Že v soboto je škof prinesel v kapelo ostanke svetnikov, ki se položijo v oltarno mizo. V nedeljo so se ob sedmih zjutraj začeli svetli obredi in končali ob pol dveh. Novo kapelo so začeli zidati maja l. 1914. in je radi vojne niso mogli dovršiti. Dolgo je delo počivalo in šele leta 1920 se ga je sedanji g. ravnatelj oprijel in dovršil. Zdaj pa so gojenci Marijanišča srečni, da so mogli zamenjati svojo borno kapelo s tako krasnim svetiščem. Toda žalostna misel se nam vsiljuje nehote: Kaj pomaga kapela, bodisi še tako lepa, v našem deškem semenišču, če pa ne bo več prihajalo vanj mladeničev, ki jih kliče Gospod? Potem gorje nam! Vi krščanski stariši, to žalostno misel lahko zavrnete z vselej, da ne postane še žalostnejša resnica s tem, da pošljete svoje pridne sinove, ki imajo veselje z božjimi rečmi, ki želijo študirati in postati duhovniki, v Marijanišče v Celovcu, da se v novi kapeli izšolajo za svoj sveti stan.

Št. Jakob v Rožu. (Smrtna kosa.) V nedeljo dne 19. t. m. je v celovškem sanatoriju, kamor je bila prepeljana dan poprej, preminula č. šolska sestra Fridolina Rober. Kakor je bilo skromno in tiho njeno življenje, tako skromen je bil dne 21. t. m. tudi njen pogreb v Trnji vasi (Annabichl) pri Celovcu. Rojena 1879. v Hočah pri Mariboru, je stopivši 1906. v red čč. šolskih sester posvetila svoje življenje ljubezni do Boga in do bližnjega. Bila je tihega značaja, skrbna in nad vse blagega, dobrega srca. Kal svoje bolezni je dobila prejkone v vojni, ko je po lazaretih stregla ranjenim vojakom, izvrševala je pa svojo službo kot

---

ali s škrobom ali pa z limom, da se zalijejo prazne luknjice in postane obleka gladka in svetla, pa tudi vosek in parafin se v to svrho upotrebljavata. Močne preše, obdane z debelo plastjo kartona, stisnejo sukno, a konci volne, ki štrlijo kvišku se požgejo na ta način, da se tkanina pelje v primerni brzini črez plamen.

Tkanina, ki služi za loden, se še obdelava s tolčenjem in tlačenjem v topli vodi, kjer je raztopljeno milo in neka vrsta lapora. Tukaj zgubi dve tretjini na svoji širini, kar je že pri tkanju treba upoštevati, a zato postane čvrsta in debela, ima ono lastnost, katero vidimo na oblekah. Pri nastopnem sušenju se pripne v okovi in s špičastimi zobčki ali s tkalsko ščetico pretolče, da postane mehkejši. S škarjami se jednako odrežejo na kvišku štrleče niti; navadno tudi to delo opravlja poseben stroj, ženske pregledajo blago na mizah in popravijo morebitne napake. Slednjič deluje na blago še vodena para, da se preveč ne sveti in ko je to delo dovršeno, se šele more razposlati na različne kraje sveta.

Volnena obleka je trpežna, topla in se ne zmečka, zato je priporočljiva kljub visoki ceni. Spozna pa se na ta način, da iz obleke izruvana nit, ako se na koncu prižge, ne gori do drugega konca, ampak preje ugasne, tvoreč malo kapico. Poleg tega se razširja smrad po sežganem rogu.

—

marljiva kuharica v tukajšnji sirotišnici kljub bolezni skoro do zadnjega. Ohranimo ji koroški Slovenci hvaležen spomin! Bog ji pa povrni, kar je storila dobrega našim revnim otročičem, obilno v nebesih!

Blače v Ziljski dolini. (Nagla smrt.) Pred kratkem se je podal Valentin Blüml, pd. Api iz Blač v goro, da si za zimo napravi drva. Do 11. ure dopoldne sta ga dva delavca še slišala delati, potem pa ne več. Ker je začelo močno deževati, sta rekla, Api je že pustil delo in šel domov, greva tudi midva, in sta šla. Ker Api ni prišel domov, so ga šli iskat in ga našli mrtvega; zadela ga je srčna kap. Rajni je bil 51 let star, neoženjen in ker je jako vestno spolnjeval verske dolžnosti, je gotovo našel milostljivega sodnika. Nam vsem pa kliče rajni iz večnosti: Bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure ne dneva!

Kajže pri Glinjah. (Smrtna kosa.) Dne 3. maja t. l. je nagle smrti umrla obče spoštovana Jožefa Esterl, pd. Kajževčinja, stara 45 let in zapušča moža in še tri nedorasle otroke. Rajna je bila trdna Slovenka in je zmiraj stala v našem taboru. Bodi ji slovenska zemljica lahka. Žalujoči Kajževčevi družini naše srčno sožalje!

DRUŠTVENI VESTNIK

Naši društveni odri.

(Konec.)

4. Da občinstvo igro lažje razume, jo je treba prej razložiti. Pri zgodovinskih igrah je treba orisati zgodovinsko ozadje, pri vseh podati vsebino, nit, kateri sledijo in izluščiti jedro, nauk igre.

5. Gledati moramo, da ne pridejo igre vsled kakih zlorab na slab glas in da društvo ne izgubi ugleda. V novemberski številki lanskega „Našega Doma“ beremo tale dopis, očividno iz Goriške: „Šli smo v sosednje društvo na veselico z namenom, da poslušamo lepo igro, katero so nameravali uprizoriti. O igri sami ne govorim, opišem naj raje igralce. Osem oseb je igralo: 6 moških in 2 ženski. Izmed teh šestih fantov je bila polovica popolnoma pijanih, polovica pa na pol. Sram nas je bilo, ne toliko igralcev, ampak društva, ki je doživelo tak škandal. Pa jim ni bilo dovolj, da so se osramotili na odru; glavni prizor je prišel šele po igri. Eden izmed njih je zgrabil rutico z lirami, drugi pa dekleta. Med vpitjem in preklinjanjem so drveli v gostilno, kjer jih je čakala harmonika. „Vina gor! Vse moramo zapiti nocoj, prej ne gremo domov!“ Pa so pili in noreli, kleli in se kregali pozno v noč. Zjutraj, ko je bil čas za delo, so se vlačile po vasi pijane figure, med njimi seveda dekleta — bili so igralci. Ljudje so zmajali z glavo in se zaklinjali, da nikdar ne bodo več nosili denarja ljudem, ki spadajo med živino. In po vasi in okolici je šel glas: „Glejte, taka so društva, bolje, da bi jih ne bilo!“

Tako hudo, mislim, pri nas nikjer ni, a vendar se tu in tam tudi pri nas godijo manjše nerednosti. Po igri naj se nikakor ne vrši ples. Tudi naj igre ne bodo za vabo gostilničarju, ki bi mu vabile v gostilno pivce. Da so igralci po igri potrebni malo okrepčila in oddiha, kdo bi to tajil in zameril, če se malo vsedejo, a predolgo naj ne obsedijo, nasprotno, ravno ta dan naj gredo trezni in veseli pravočasno domov v sladki zavesti, da so izvršili lepo kulturno delo. Če dolgo sede pri pijači skupaj, bo vsak mislil, da hočejo kakor oni Goričani zalumpati dohodke igre, če bi tudi pili za lasten denar. Sploh bodi obnašanje igralcev in društvenikov viteško!...

To bi bilo torej par misli o naših društvenih odrih. Želim, da bi naši odri poživili društveno delovanje in tako pomagali, da se naš slovenski narod koroški ohrani, dvigne in izobrazi. Izobrazba je podlaga narodnemu življenju. Bog daj, da bi enkrat mogli zaklicati z Gregorčičem:

O vstani, vborni narod moj,
do danes v prah teptan!
Pepelni dan ni dan več tvoj,
tvoj je — vstajenja dan!

GOSPODARSKI VESTNIK

Računanje nekaterih davkov za leto 1924.

Ker ima že skoro vsak zemljiške pole (Grundbogne) doma in ker se davčni uradi včasi pri določevanju davkov zmotijo za precejšnje svote, ne bo odveč, če se vsak sam nauči davek računati.

Zemljiški davek.

A. Pri posestvih, ki imajo od 1 do 50 kron (po starem) čistega donosa, znaša davek: čisti donos od gozda pomnožen (X) s 5000, in ostali čisti donos pomnožen z 2500; oboje vkup da zemljiški davek za letos.

B. Pri posestvih, ki imajo čistega donosa od 50 do 2000 K po starem, znaša davek: čisti donos od gozda pomnožen s 5400, in čisti donos ostale zemlje pomnožen z 2700, oboje se potem sešteje. N. pr.: Nek posestnik ima čistega donosa 360 K (Katastralreinertrag), od tega je čisti donos od gozda 60 K, čisti donos ostale zemlje pa 300 K. Ker je čisti donos čez 50 K, se računa davek kakor pri B:

60 X 5400 = 324.000 K
300 X 2700 = 810.000 K
vkup 1,134.000 K = davek za leto 1924.

Davek za blagovni promet (Warenumsatzsteuer)

pri kmetskih posestvih se zračuna najlažje tako: čisti donos vsega posestva razun gozda se pomnoži s 1764. N. pr. gornji posestnik ima čistega donosa razun gozda 300 K. Davek znaša 300 X 1764 = 529.000 K. Ker pa davkarije za doma porabljen les posebej računajo davek, kar pa po avstr. zakoniku št. 16. od 12./III. t. l. ni prav, se od predpisanega davka lahko odračuna 10%, to je deseti del, n. pr. od 529.000 se odšteje 52.900, in ostane davka 476.000 K.

*

Carinski zakon pred skupščino. Pri prvem čitanju carinske tarife so se oglasili k besedi zastopniki vseh večjih strank. Prvi je govoril soc. dr. Bauer, ki je zastopal konzumente, proti carini na žito, živino in sirovine in povdarjal, da bo carinski zakon podražil vse cene, ker je naša država navezana povečini na uvoz teh predmetov iz drugih držav. Kmet tedaj kljub zaščitni carini ne bo na boljšem. Dr. Bauer priporoča, da država uvoz žita monopolizira, sprejme v svojo režijo. Posl. Fink je govoril za producente in pobijal dr. Bauerjeva izvajanja. Omenil je, da bo carina samo na najfinejšo moko in da bo treba jesti zopet črn kruh, ki se najde sedaj samo še pri kmetih. Za industrijo je govoril Streeruwitz, ki je ugotovil, da se bodo vse potrebščine podražile od 4,9 do 5,38 odstotkov, ako se bo carina dodala sedanji ceni. Da se zmanjša uvoz živil in prepreči nov val draginje, je treba, da kmetijstvo več proizvaja in obdela vsako ped zemlje, za kar je pa potreben denar, delo in čas. Za kmete je govoril dr. Schönbauer, da kmet od carine na žito in živino ne bo imel nobenega dobička, ker bo industrijske izdelke vsled carine na železo in cement plačevati toliko dražje, kolikor bo dobil za svoje proizvode več. Po prvem čitanju osnutka se je izvolil 18članski odbor, ki bo izvršil spremembe. Gotovo je, da bo zakon nekoliko drugačen, kakor je osnutek.

Varujmo kmečko ljudstvo! Tako naša stranka vedno naglaša. Vlada pa gleda samo na mesta in tovarne, da tem dobro gre. Zato kmetje vedno bolj opuščajo pridelovanje žita, ker se pač ne izplača. Kmetsko ljudstvo dela po 14, 16 ja 18 ur na dan, pa še ne izhaja, tovarniški delavec pa uradnik 6 do 8 ur in dobro izhajata; to je krivica in ker ima kmetsko ljudstvo tudi nekaj soli v glavi, si je mislilo, čemu bom oral in sejal žito, ko zato nič ne dobim, raje pustim, naj trava raste in se živina pase. Tega se je pa vendar vlada ustrašila, ker se mesta bojijo gladu, ako bi spet kaka vojna nastala, in zato sedaj hočejo kmetom zboljšati cene za žito s cólom na žito, ki pride iz tujih držav k nam. Bomo videli, kako se jim bo to posrečilo, ker mesta in delavci nasprotujejo in ti so v večini.

Koroška — dežela z najvišjimi davki. Pred kratkim je bil naš finančni minister dr. Kienböck v Celovcu. Ta se je izrazil, da je Koroška najvišje obdačena dežela; pa tudi lahko, če n. pr. zemljiški davek kar za 100% zvišajo. Samo poslanca naše stranke sta imela korajžo pokazati, da takih davkov ljudstvo ne prenese, vsi nemški in rdeči poslanci pa so glasovali za tako visoke davke. Sedaj je finančni minister našima poslancema prav dal.

Kam gre avstrijsko gospodarstvo? Pogrešena špekulacija s francoskim denarjem vedno bolj kaže, na kako slabih nogah stoji naše gospodarstvo, še bolj pa, kako malo vesti in usmiljenja do bližnjega imajo naše banke. Naj jih pride 100 podjetij na boben, nič ne de, da le same „zaslužijo“; pa tudi med seboj nimajo usmiljenja. Vsled zgrešene špekulacije s franki je prišlo tudi veliko bank v težave. Z dovoljenjem našega varuha dr. Zimmermanna se je spravilo državnega in drugega denarja 500 milijard kron skupaj, da se reši banke iz težav. In kaj je par velikih bank naredilo? Namesto da rešijo s tem denarjem bolne banke smrti, so šle in spravile ostanke teh bank v svojo oblast, jih kratkomalo požrle. Tako leze avstrijsko premoženje v roke pet velikih judovskih bank.

Zato se pa tudi posledice vedno bolj kažejo. Človek bi mislil, da se bo z napredujočo sanacijo tudi gospodarstvo vedno bolj utrjevalo, a vidimo ravno narobe. Vedno več podjetij prihaja v težave, po domače rečeno na boben ali konkurz. Julija lanskega leta jih je prišlo na kant 39, septembra 50, oktobra 88, decembra 105, februarja t. l. 109, marca 182, aprila 174, meseca maja pa že n a t e d e n pri 100 konkurzov. Če bo tako šlo naprej, bo se res nekega dne zgodilo, kar je nedavno rekel predsednik ene koroške zbornice, da se bo Avstrija sanirala (ozdravljala) — v smrt.

Dunajska blagovna borza. Žito 1 kg: pšenica domača 3300—3350, jugoslovanska 3550 do 3600, ogrska 3475—3550, rumunska 3500 do 3550; rž domača 3075—3150, ogrska 2975 do 3025, rumunska 2750—2800; ječmen domač 3200—3400, češkoslovaški 3550—3850; koruza jugoslovanska 2700—2800, bolgarska 2675 do 2775; oves domač 2750—2850, rumunski 2650 do 2750 K. Mlevski izdelki 1 kg: pšenični zdrob 6000—6100, pšenična moka „0“ 5700—5800, krušna moka 4000—41000, moka za krmo 2800 do 2900, ržena moka 4600—4700, pšenični otrobi 2200—2250, rženi otrobi 2150—2200 K.

Borza. D u n a j, 2./VI. Dolar 70.460, bolgarska leva 488, milijarda nemških mark 16,50, funt šterling 304.500, franc. frank 3435, holandski goldinar 26.350, lira 3070, dinar 854, poljski zlat 138,30, rumunski lej 294, švic. frank 12.375, češka krona 2062, ogrska kroną 0,70 avstr. kron.

C u r i h, 2./VI. Avstr. krona 0,007962, dinar 6,95, ogrska krona 0,0065, češka krona 16,65, lira 24,52, franc. frank 27,80, leva 4,05 cent.

ČEBELARSKI VESTNIK

Šmihel nad Pliberkom. (Gosp. in čebelarski shod — občni zbor.) Dne 21./IV. 1924 se je vršil v Šmihelu pri Pliberku dobro obiskan občni zbor čebelarskega društva. Obenem se je vršil tudi gospodarski in čebelarski shod. Posetil nas je g. poslanec Poljanec, ki nam je predaval o političnem gospodarstvu. Predvsem je pozival nas kmete, da štedimo z denarjem, kajti na kmeta pridejo še ogromna bremena — davki. Tudi č. g. Zupan z Obirskega, naš bivši priljubljeni in spoštovani kaplan, nas je posetil ter v krasnih in podučnih besedah vžgal našim čebelarjem ljubezen do čebelic. Kot zadnji govornik je nastopil izkušeni čebelar g. Prušnik iz Železne Kaple, ki nam je prav po domače razložil pomen in namen čebelarstva. Posebno je s svojim govorom zbudil zanimanje do čebelič pri mladih čebelarjih — začetnikih. Ob tej priliki se še enkrat zahvaljuje odbor čeb. društva vsem trem g. govornikom za njih trud, da so nas od tako oddaljenih krajev posetili ter nas s svojimi govori tako lepo poučevali. Zahvaljuje se tudi vsem udeležencem za udeležbo in vsem članom, ki so se zopet tako polnoštevilno zapisali k čeb. društvu.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Koncem julija pride v promet niklast, bakren in srebrn denar. Pripravite zopet mošnje! — Pri občinskih volitvah na Štajerskem dne 26. maja so socijalisti razen v Gradcu nazadovali skoro v vseh občinah. Kmečko prebivalstvo jim obrača hrbet. — Pretekle tedne so bili grozni viharji in nalivi na Češkoslovaškem, v Berlinu in drugod, ki so napravili veliko škode in zahtevali tudi precej človeških žrtev. — Grška hoče svojo armado reorganizirati in vojaško kadrsko službo znižati na 8 mescev. — Neki Anglež je izumil tajne žarke, s katerimi se more prisiliti letalo, da pristane, in na daljavo ubiti človeka. Na ta način bo vojna v zraku nemogoča. Poljaki pravijo, da poznajo slične žarke tudi že Nemci, ker se je moralo že par poljskih letal spustiti iz nepojasnjenih vzrokov na nemškem ozemlju na tla.

Velikanska eksplozija v Bukarešti. Pretekli teden je nastal v osrednjem municijskem skladišču 2 km od Bukurešte v Romuniji na nepojasnjen način požar — menda so zažgali komunisti — ki je prešel na municijska skladišča. Eksplozija je bila tako silna, da so popokale v Bukurešti vse šipe in so se hiše majale kot o potresu. Razstrelilo in zgorelo je 40 milijonov infanterijskih nabojev, 86.000 granat velike množine dinamita in ekrasita, 150 vagonov novih vojaških oblek, 3 vlaki s 25 vagoni orožja iz Češkoslovaške, skladišče živil, veliko oseb je mrtvih in ranjenih. Škoda je ogromna, ker so uničene velikanske vrednote, ker je uničen materijal za obrambo dežele, ki ga Rumunija ne bo mogla tako kmalu zopet nabaviti, ker se nahaja v slabem finančnem položaju.

Konec „Prügelpatenta". Pred mesecem je minulo ravno 70 let, odkar je bila izdana zloglasna cesarska naredba od 20. aprila 1854, znamenje nazadnjaške Avstrije, po kateri se je za časa političnih preganjanj kaznovalo vse, za kar ni bilo mogoče najti zakonskega predpisa. Ta „predpis o izvajanju naredb in odlokov političnih in policijskih uradov" je bil takorekoč birokratično zdravilo „za vse"; po njem je bil lahko kaznovan občan, ki je presvobodno govoril na političnem shodu, prav tako kakor oni, ki se je preobjestno po noči vračal iz gostilne domov. Ta „Prügelpatent" (ta ljudski naziv je izviral od tega, ker je dovoljeval tudi telesne kazni — „körperliche Züchtigung") je bil značilni primer uradniškega samodrštva, ki je vladal in še vedno dostikrat vlada v upravnem poslovanju v političnih in policijskih uradih. Zato so se že v stari Avstriji vedno pogosteje oglašali glasovi, zahtevajoči preosnovo upravnega postopanja, ki bi po vzoru novodobnega sodnega uradovanja postavila moderne predpise v oblikah ustnega in pismenega postopanja, v pravnem stališču strank pred političnimi uradi itd. Vse te stvari so sedaj urejene po celi vrsti povsod raztresenih in zastaranih predpisov — nekateri dekreti in patenti so še iz predmarčne dobe, — od katerih nimajo nekateri nobene praktične vrednosti več. Vsi ti predpisi bodo sedaj razveljavljeni. Vlada je izdelala dolgo pripravljano osnovo za reformo upravnega postopanja in uvedbo novega upravnega reda, da se spravijo zastarane oblike v soglasje z zahtevami današnjega gospodarskega in političnega življenja.

Iz dežele 2000letne kulture. Po uradnih podatkih italijanskega ministrstva za prosveto je v posameznih italijanskih pokrajinah ljudi, ki ne znajo ne pisati ne čitati, kakor sledi: Calabria 70%, Basilicata 65, Puglie 59, Molise 59, Abbruzzi 58, Sicilia 58, Sardinia 58, Campania 51, Umbria 40, Toscana 37, Emilia 35, Lazio 33, Veneto 25, Liguria 17, Lombardia 13 odstotkov. Najbolj prosvitljena italijanska pokrajina je Piemont, kjer je samo 11% analfabetov. Izkaza o slovenskih analfabetih ministrstvo iz razumljivih razlogov ni objavilo. Dejstvo je namreč, da je v takozvani deželi 2000-letne kulture najmanj analfabetov ravno med „barbarskimi" Slovenci, namreč največ 4—5%.

Kino-predstava za pse. Na posebno misel je prišel ravnatelj nekega kinematografa v Londonu, ki je velik prijatelj živali. Nedavno je priredil predstavo izključno samo za pse. V dvorano so imeli pristop samo psi velike rase. Prvi film, ki je prikazoval dresuro psov, so nenavadni gledalci opazovali z veliko pozornostjo. Film, v katerem je nastopil neki gospod s svojim vernim psom, je izzval veliko lajanje. Višek pozornosti pa je dosegel film, ki je predočeval lov v gozdu. V dvorani je nastalo veliko pasje lajanje, ko se je na platnu pojavil jelen. Trije veliki psi so besni zdirjali proti platnu in ga raztrgali na drobne kosce. Klub temu pripetljaju je ravnatelj kina izjavil, da je s predstavo zelo zadovoljen in da bo tudi v bodoče prirejal slične predstave.

Samci in umrljivost. Pred nedavnim časom je uvaževan francoski učenjak v francoskih listih obelodanil štatistiko, ki je najbrž samcem prizadela mnogo skrbi. Na podlagi neoporečnega gradiva nam učenjak dokazuje, da umre veliko več samcev kot pa zakonskih mož. Njegovi računi so plod mnogoletnega dela in opazovanja. Prišel je do sklepa, da umre med 20. in 30. letom 6,6 odst. vseh samcev, medtem ko od zakonskih mož le 3,3 odst.; torej ravno polovica! Na 6 odst. umrljivosti zakonskih mož pride 13 odst. umrljivosti samcev. Med 40 in 60 letom je razmerje približno isto. Kritična starost samcev pa je med 60 in 80 letom. Ta doba je zanje katastrofalna, vsak drugi še živeči mož umre, nasprotno pa umre od enako starih zakonskih mož le ena tretina. Kdor torej ostane samec, si sam koplje prezgodnji grob. Patron zakonskih mož je sigurno Methuzalem, ki je v svojih 600—800 letih pokopal bogve koliko svojih žen.

Zbirajte za tiskovni sklad!

ZDRAVSTVO

Spanje otroka.

Urni telesni in duševni razvoj otroka v prvih letih utruja vse telo ter potrebuje zato otrok dolgotrajnega in mirnega spanja. Prvih šest let ne zadošča otroku niti cela noč, nego mu je potrebno, da spi tudi še podnevi. Vsekakor naj lega otrok zgodaj — pozimi med 7. in 8., poleti med 8. in 9. uro spat. Večerja naj eno uro prej, preden leže; uživa naj vedno lahko prebavljivo hrano. Na večer ga ne smemo motiti z bučno igro ter ne dražiti njegove domišljije z neprimernimi povestmi o strahovih, o copernicah itd. Preden gre otrok v posteljo, naj opravi svojo potrebo. Na to je treba strogo in zgodaj paziti že pri majhnih otrocih ter jih, če treba tudi ponoči poklicati, da se ne navadijo nečesa, kar je pozneje silno težko ali celo nemogoče odpraviti.

Nespametno in brez potrebe je majhne otroke zibati in jih prenašati, da zaspe. Tudi ni treba, da bi morala vladati smrtna tihota, kadar otrok zaspi. Na nekoliko hrupa se otrok že lahko navadi.

Zelo škodljivo je jemati otroke k sebi v posteljo. Večkrat store matere to zato, da jim ni treba ponoči vstajati. Toda pomisliti je treba, da niso tako redki slučaji, ko je mati poležala svojega otroka. To se zlasti lahko zgodi na kmetih, kjer matere ves dan naporno delajo ter so silno utrujene, da trdno spe vso noč. Ne glede na to pa tudi otrok, ki leži navadno nižje od matere, vdihava slabi, izprijeni zrak, ki ga izdihava mati, kar je gotovo škodljivo. Marsikatera mati ima jetiko ali kake druge bolezni v sebi, za kar niti sama ne ve in na ta način se kali bolezni kaj lahko preneso na otroka. Poleg tega se otrok spavanja pri starših zelo težko odvadi in tako se lahko pripeti, ko je že nekoliko razumnejši in budnejši, da vidi kaj, kar bi mu moralo ostati prikrito.

Nekatere matere imajo navado, da dajejo majhnim otrokom uživati razna uspavalna sredstva; ponajveč kuhan mak, da bi jih otrok ponoči ne motil. To je naravnost zločinsko. Otrok, ki je užival taka sredstva, duševno gotovo zaostane.

Otrok naj ima vsak svojo, dovolj veliko, čisto, ne premehko posteljico. Ko so otroci nekoliko večji, je pa dobro, da imajo tudi svojo spalnico, ki mora biti seveda poleg spalnice staršev ali odraslih.

Da bodo otroci hoteli spati sami, jih je treba že od malega navajati na to ter jih nikdar strašiti s parklji in bavbavi, ne pripovedovati jim na večer povesti in bajk o strahovih in prikaznih ter jim pojasniti, da so to neumnosti, v katere izobražen človek ne veruje. Sploh naj odgojitelji tudi zato ne strašijo s strahovi, ker kažejo na ta način lastno onemoglost ter jasno izpričujejo, da si sami ne morejo pridobiti potrebne pokorščine. Za slabotne, bolehne ali živahne otroke, ki imajo jako bujno domišljijo, pa more postati tako strašenje naravnost usodepolno. Sicer pa se ne zagrešajo proti temu toliko starši, kakor posli, katerim naj matere ne prepuščajo preveč svojih otrok.

Pestovanje. Ne pestuj premajhnega otroka, da se mu ne skrivi hrbtenica! Ne pestuj otroka vedno le na eni roki, da se ne nagne hrbtenica na eno stran! Boljše je pestovati majhnega otroka dalje časa, kot ga prezgodaj siliti hoditi. Tekavnice, v katerih se otroci uče hoditi, povzročajo, da dobe otroci krive noge, ki se večkrat potem zelo dolgo ne zravnajo.

Mojstrovsko čelo in gosli
68 išče in kupi **Josip Háša,**
Wien V., Margaretenplatz 6.

Zdravilišče Rogaška Slatina
(Železniška postaja Rogaška Slatina, na lokalni progi Grobelno-Rogatec.)
Najlepše in najbolj modérno urejeno zdravilišče kraljevine SHS. svetovnoznani zdravilni vrelci:
„Tempel" osvežujoča namizna voda „Styria", „Donat" zdravilna vrelca.
Zdravilne naprave v Rogaški Slatini:
Hidroterapija, elektroterapija, inhalatorij, zdravilna gimnastika, kopeli v ogljikovi kislini. Slane, smrečne, parne, vročezračne, plavalne, solčne in prostozračne kopeli. Dijetetična kuhinja, švicarija. Vodovod z višinsko pitno vodo.
Udobnosti:
Stalni poštni, brzojavni in telefonski obrat, najlepša zdravilišča dvorana cele kraljevine, čitalnica, krasne jedilnice, prvovrstne restavracije, kavarne in slaščičarne. Lična okolica. Prijetni sprehodi po bukovem gozdovju. Zabavne prireditve, plesi, koncerti, tombole. Automobili in kočije gostom na razpolago. Vojaška godba.
Letna sezona od 1. maja do 30. septembra.
Vsled svojih svetovnoznanih zdravilnih vrelcev, kakor tudi vsled prvovrstnih svojih zdravilnih naprav je **zdravilišče „Rogaška Slatina"** indicirano pri sledečih slučajih bolezni:
1. Bolezni **želodca** (hiperaciditeta, motorična insuficijena, gastroptoza, kron. želodčni katar, ahilia pastrica, kron. želodčni čir in vse želodčne bolezni živčnega izvora).
2. Bolezni **črevesa** (kron. črev. katar, obstipacija, črevesna atonija, nervoza črevesa in hemoroidi).
3. Bolezni na **jetrih in želodčnem mehurju** (ciroza, icterus catarrhalis, žolčni kamni).
4. Bolezni **presnavljanja** (abnormalna debelost, sladkorna bolezen, giht).
5. Bolezni **krvnega obtoka** (srčna hiba, arterijoskleroza, abdominalna pletora, anemija in klorosa).
6. Bolezni **dihalnih organov** (kron. bronh. katar in pljučni emfizem).
7. Bolezni **ledvic in mehurja.**
8. **Lahke živčne** bolezni.
9. **Kron. revmatizem.**
Prospekte in pojasnila pošilja brezplačno ravnateljstvo zdravilišča
Rogaška Slatina, Slovenija 44

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu
priredi svoj redni letni
občni zbor
dne **12. junija t. l. v posojilničnih prostorih Pavličeva ul. 7. v Celovcu.**
Spored:
1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbornikov in nadzornikov.
3. Slučajnosti.
K obilni udeležbi vabi **odbor.**
83

Pozor! Pozor!
Na binkoštni pondeljek vsi k Cingelcu v Glinje!
Uprizoritev igre
Karlova teta
se vrši ob vsakem vremenu.
Odbor društva slov. diletantov v Borovljah. 84

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdajatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, typograf, Dunaj, X., Ettenreichgasse 9. — Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba, (za tisk odgovoren Jos. Žinkovský), Dunaj, V., Margaretenplatz 7.